

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONAR AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

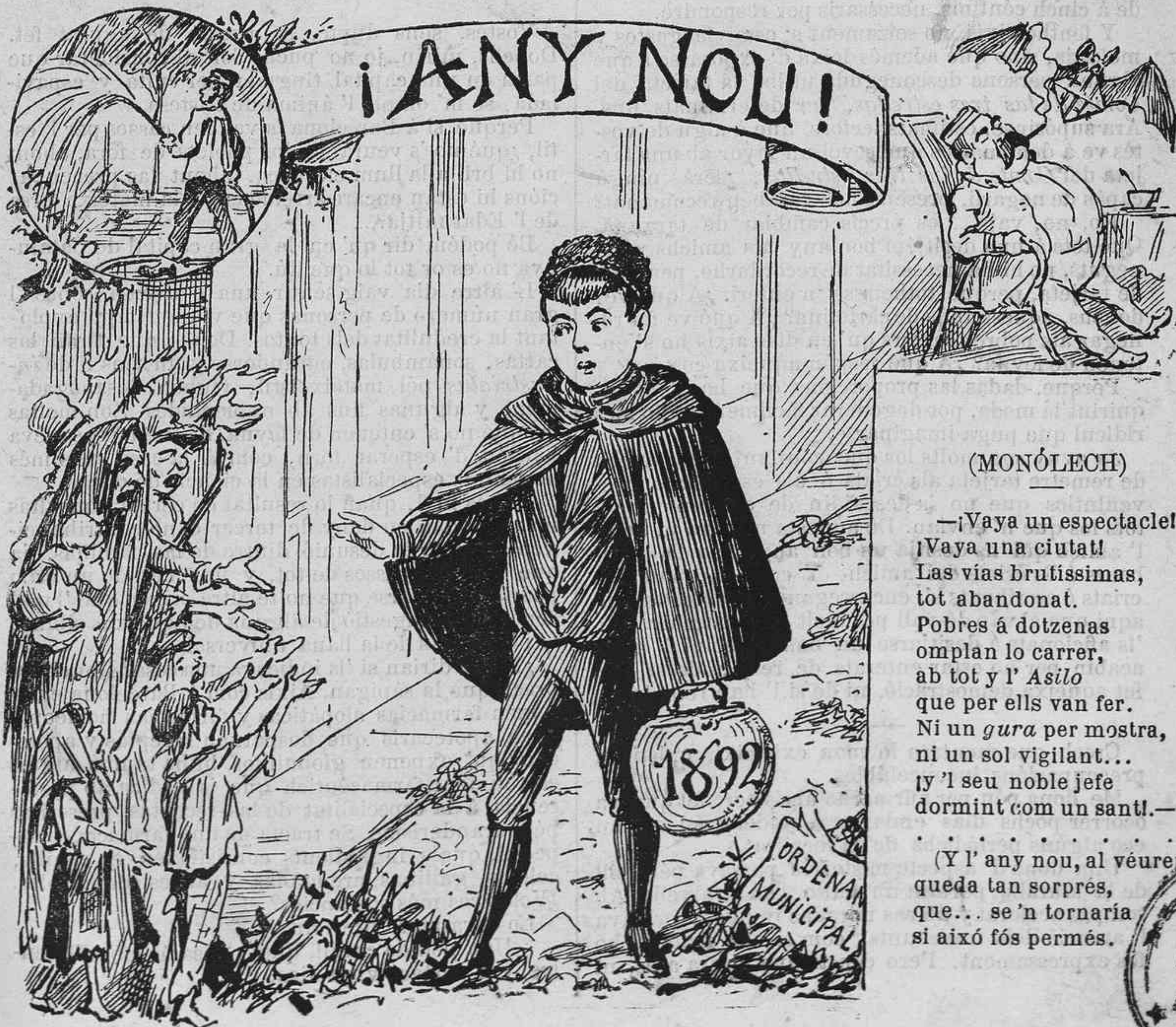
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

(MONÓLECH)

—¡Vaya un espectáculo!
¡Vaya una ciutat!
Las vías brutísimas,
tot abandonat.
Pobres á dotzenas
omplan lo carrer,
ab tot y l' Asilo
que per ells van fer.
Ni un gura per mostra,
ni un sol vigilant...
¡y 'l seu noble jefe
dormint com un sant!—

(Y l' any nou, al veureu
queda tan sorprés,
que... se'n tornaria
si aixó fós permés.

CRÓNICA

Ha comensat l'any 92, com comensan tots, ab un dia de festa.

Si es cert lo que diuen, aixó es: que lo que 's fa 'l dia hñ de janer se fa tot lo resto de l'any, ja sabém lo que 'ns toca durant los 366 días de que 's compón lo 92: fer festa tots ells. Y no 's cregan: tal com marxa la crisis económic, tal vegada aqueixa festa continua se 'ns imposi á pesar nostre.

Acabo de parlar de 366 días, lo qual indica que l'any en que acabém d'entrar es *llarch de talla*.

Per qual motiu podém destinarlo desd'ara al cos de *gastadors*.

Bon any, donchs, péls que tinguin medis y no hajan de mirar prim en materia de butxaca. A lo menos ells podrán honrarlo *gastant* y fins derrotant sense que se 'n ressentin. ¡Ditxosos ells!

*
* *

La costum d'enviar tarjeta 'l dia de cap d'any, que avants apenas se coneixia, va cundint y des- arrollantse de una manera que arriba fins al últim extrém.

L'altre dia se 'n queixava un suscriptor del *Brusi*, en un comunicat verdaderament desdenyós. Firmava l'escrit ab los següents signos tipogràfics: C. de las * *; es á dir: *Comte de las tres estrelles*, y deya que, cansat de rebre tarjetas fins de gent á qui no coneixia, havia determinat no contestar á ningú, invertint en una obra benéfica las 10 pessetas que li haurian costat los 200 sellos de á cinch céntims, necessaris per respondre.

Y fentho aixís, no solzament s'estalvia gastos y molestia, sino que ademés deixa d'exposarse á que alguna persona desconeguda utilisi la tarjeta del *Comte de las tres estrelles*, per determinats fins. Ara supósinse, estimats lectors, que á algú de vostés ve á demanarlos qualsevol un favor ab una tarjeta del *Comte de las tres estrelles*, ¿será ningú capás de negarli, presentantse tan bén recomanat?

No, no, vaja... es precis cambiar de taranná. Que tots á una desitjém bon any als amichs y coneguts, no hi ha necessitat de recordarho, per medi de tarjeta, perque tothom se 'n enteri. ¿A qué ve, donchs, aquest abús de cartolina? ¿A qué ve fer renegar als pobres carters qu'en días aixís no s'entenen de feyna? ¿A qué respón aqueixa costum?

Perque, dadas las proporcions que ha anat adquirint la moda, pot degenerar fàcilment en lo més ridícul que puga imaginarse,

Ja avuy son molts los que confian l'encárrech de remetre tarjeta als criats ó als escribents, prevenintlos que no 's descuidin de correspondre á tots los que n'envían. De aquesta manera ja no es l'amich qui 'ns desitja un bon any, sino 'ls escribents ó 'ls criats del amich. Y com los mateixos criats ó escribents s'encarregan de contestar, de aqui que al cap-de-vall pot molt bén succehir que 'ls aficionats á desitjarse un bon principi d'any, acabin per no estar enterats de res, ni de si han fet aqueixa demostració, ni de si l'han rebuda.

Crech que mentres lo mon existeixi, existirán preocupacions inconcebibles.

Me dona péu per afirmarho aixís cert fet que va ocorrer pochos días endarrera, y del qual se fan eco alguns periódichs de la localitat.

Una dona d'aspecte misteriós passava pèl moll de la Muralla, portant un bulto sota l'aixela. Ab son pás accelerat y ab sas miradas inquietas cridava l'atenció dels transeunts, com si ella mateixa ho fes expressament. Pero consti que no era axis, ni

molt menos. Tot d'un plegat s'atura, llensa 'l bulto al mar y desapareix lleugera com una dayna.

Entre 'ls transeunts se parla de crim... de infanticidi... ¡qué sé jo!... Un barquer, volent treure de dupte als presents, procura pescar lo bulto, ho logra: era una caixa: l'obra y 's troba ab que contenia quatre llimonas atravessadas per un gran número de agullas de picar, que per més malicia tenian lo cap negre, y per més trascendencia formavan creus sobre las llimonas.

¡Figúrinse quin cas!...

Res: cosas de bruixas. Las llimonas, las agullas y las creus indican que no falta qui 's val d'aquests medis per atormentar al próxim. Si las llimonas son agres, las agullas son punxagudas, y las creus indican pensamientos funeraris.

Ab aixó calculin y esgarrifinse.

Aixís es que molts dels presents miravan plens de respecte aquella troballa. Posarhi las mans, tocar aquellas llimonas, ells se 'n haurian guardat com d'escaldarse. No fa tanta por un petardo de dinamita ab la metxa encesa.

Per últim se trobá un héroe, result á tot: era un mariner, coneixedor, sens dupte, de las malas arts, qui agafant las llimonas, y trayentne ab la punta dels dits las agullas, las aná tirant una per una dintre de l'aygua, dihent:

—La persona que tant havia de patir, ja pot quedar satisfeta. Gracias á que jo de aquestas cosas ne sé la prima, s'ha desfet l'encantament. La bruixa ha perdut lo temps... las agullas y las llimonas!

*
* *

Vostés, sens dupte, se riuran de aquest fet. Donchs, mirin, jo no puch. Sols al considerar que passa en una capital tinguda per culta y espavilada, se m'ompla l'ánima de tristesa.

Perque si á Barcelona 's veuen cassos per l'estil, ¿qué no 's veurá en los poblets de fora, ahont no hi brilla la llum eléctrica, ahont las preocupacions hi están encare arreladas ab la mateixa forsa de l'Edat mitja?...

Bé podém dir qu'en la gran capital de Catalunya no es or tot lo que llú.

L'altre dia vaig sentir una conversa sobre 'l gran número de personas que viuen aqui explotant la credulitat dels tontos. Donas que tiran las cartas, sonámbulas, curanderas y un sens fi de *industrialas* pèl mateix istil, viuen desahogadament, y algunas fins ab esplendidés. Son molts las que no s'entenen de feyna. Si anéu á casa séva hauréu d'esperar torn, com á la casa dels més acreditats especialistas en la ciencia de curar.

Menos mal, quan lo resultat de certas consultas no redundan en dany de tercer ó no contribuixen á portar la desunió dintre de las familias, ja que 's donan cassos de tot, y fins més de un crim podria senyalar-se que no té altre origen que 'l mal concell ó la sugestió de alguna de aqueixas sibilas, explotadoras de la llana universal.

¿Y qué dirian si 'ls indicava una cosa? Donchs es precis que la sápigam. Aixís com á Barcelona existeixen farmacias alopáticas y farmacias homeopáticas, apotecaris que despatxan receptas y apotecaris qu'expenen globulillos, hi ha també algún establiment farmacéutich que 's dedica ab preferencia á la especialitat de las receptas prescritas pèl curanderisme. Se tracta de una farmacopea especial, quals ingredients consisteixen en conills, colóms, gallinas, arengadas y altres comestibles. ¿Volén res més sustanciós?

Lo curandero prescriu:

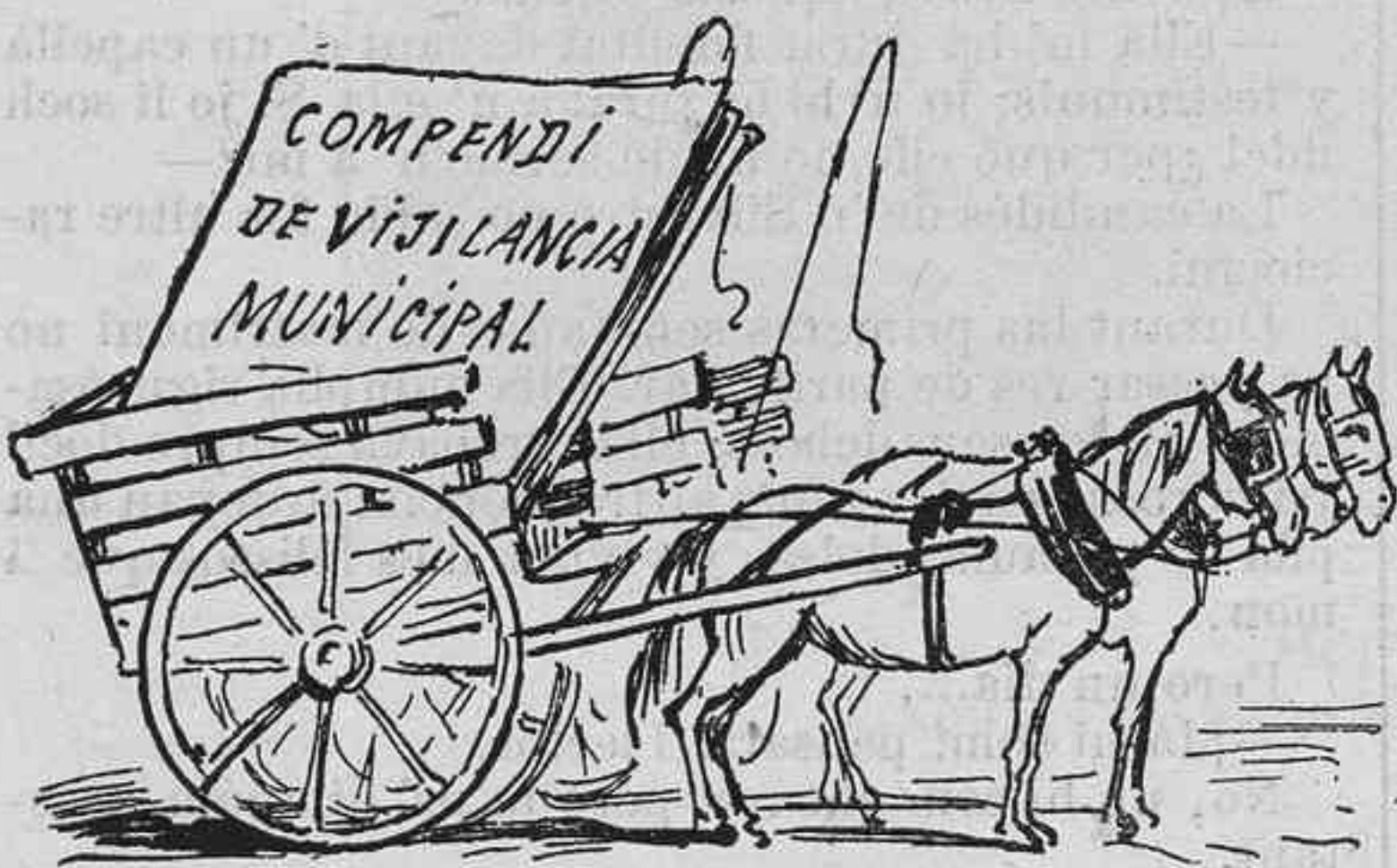
—Una pell de cunill, que 's posará sobre 'l ventre, y li portará vuyt días.

LO QUE 'LS REYS HAN PORTAT

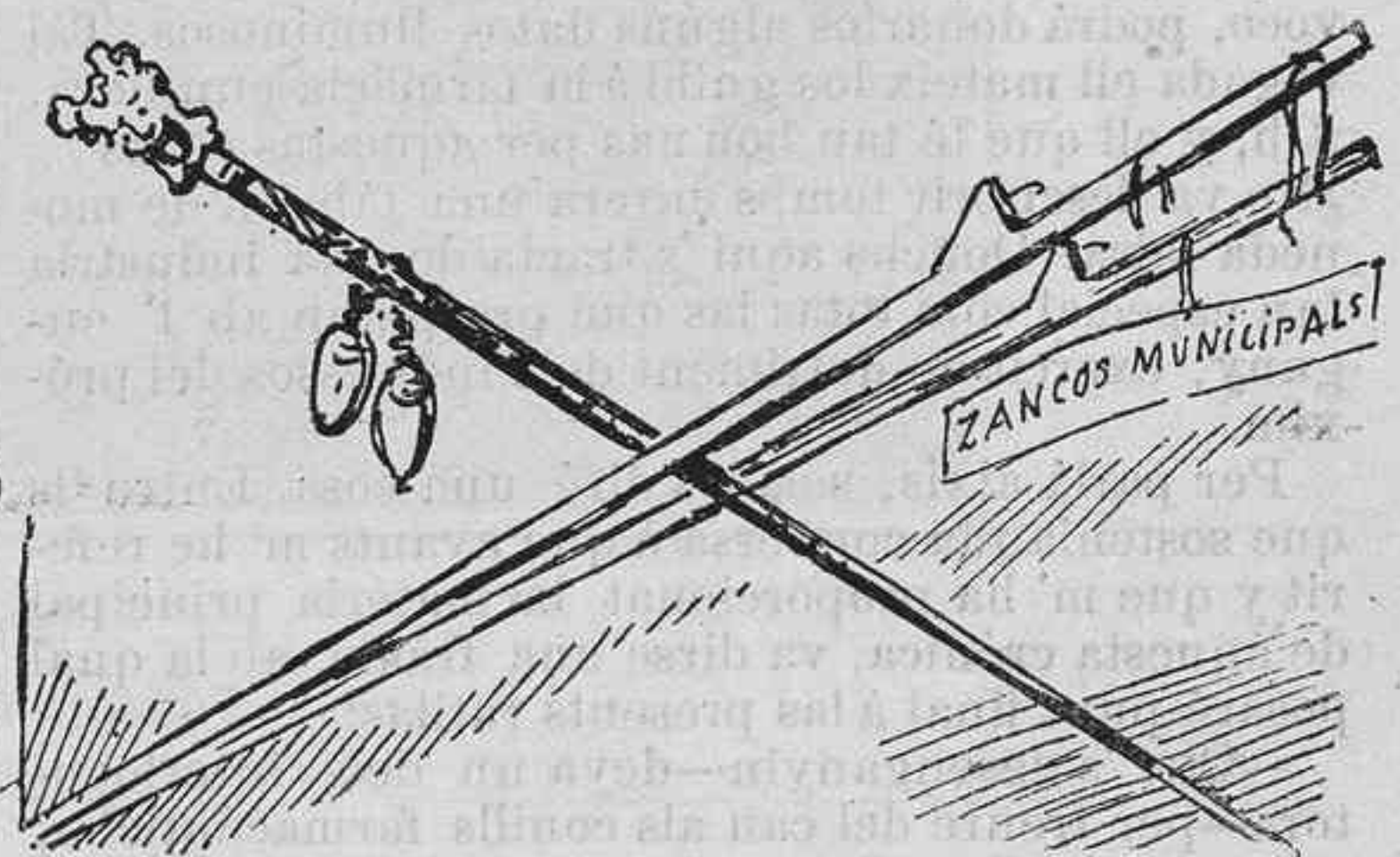

A la pobra Pubilla

Al senyor Arcalde

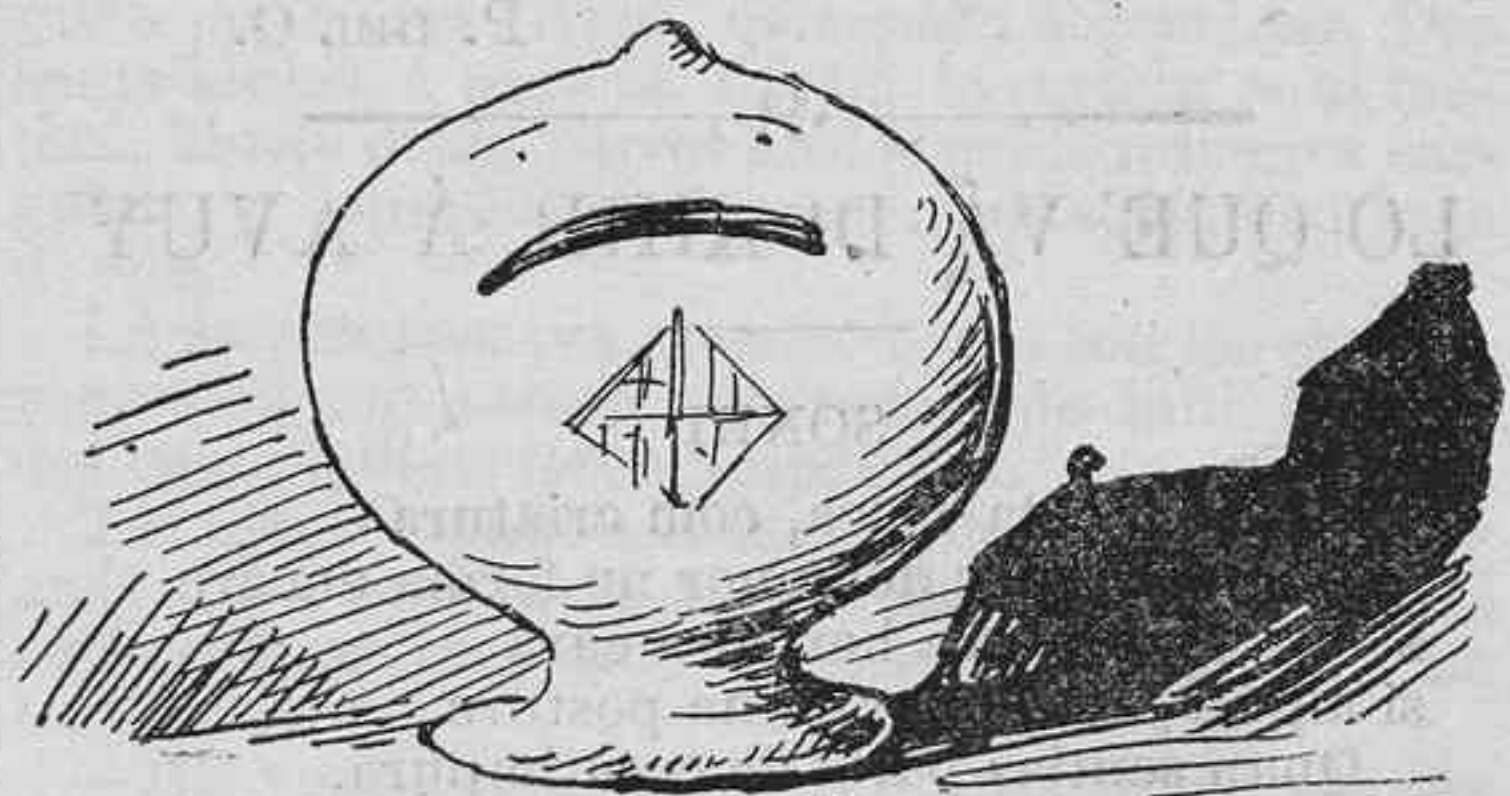
Al senyor Aleu

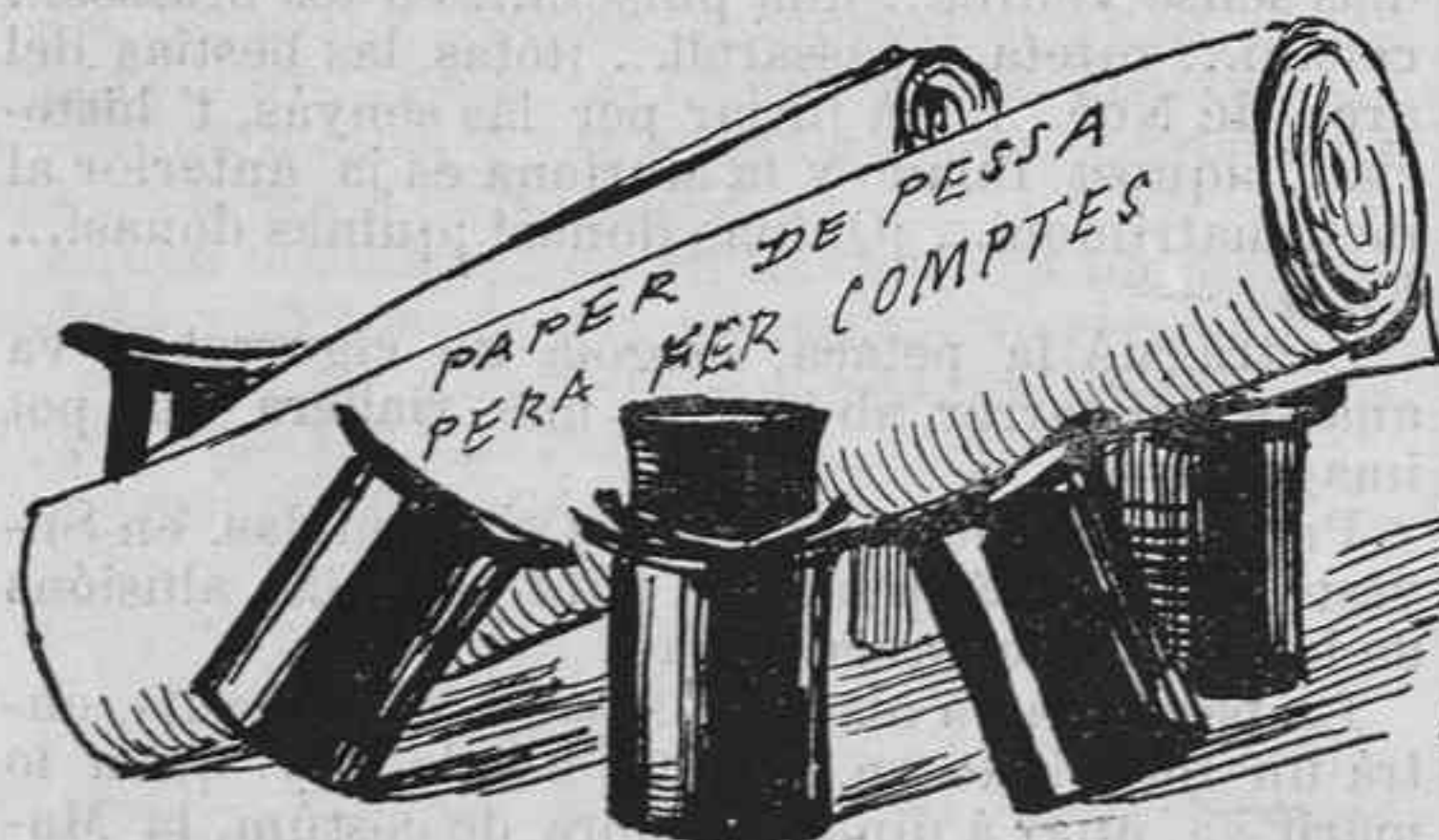
Al senyor Tort y Martorell

Al senyor Vigo. (modelo de catacumbas).

Al senyor Falqués.

Al cotxero municipal

A cada barceloní.

Lo malalt respón:

—Está molt bé: aniré á la Boqueria á comprá 'l cunill més bonich que trobi.

—¿Cóm s'entén á la Boqueria!... La pell de conill ha d'estar preparada, sino no li faria efecte.

—¿Y ahont s'ha de anar á buscar?

—A la farmacia tal del carrer qual. Digui que hi va en nom méu: se'n farà cinch duros.

Y á la farmacia consabuda y convinguda no s'entenen de feyna escorxant conills, sangrant gallinas, plomant colóms, preparant arengadas... y embutxacant bitllets de Banch.

¿Aixó es un abús, no es veritat?

Es intolerable que al amparo de un titul académich s'exerceixi aquesta industria en connivencia ab lo curanderisme.

Jo no sé, francament, com lo Colegi de farmacéutichs tolera una explotació tan iniqua. ¿No tenen coneixement de aquest fet los senyors delegats dels districtes? ¿Creuhen, per ventura, que si la buscavan bé, havia de serlos tan difícil de descobrir la farmacia en que tals abusos se cometien?

Per si desitjan obrar ab profit, y tota vegada qu'ells no disposan de personal de policia per practicar certas averiguacions, jo 'ls donaré un camí.

Dirigéixinse al senyor comandant de la guardia municipal. Lo Sr. Aleu, crech jo, ó molt m'equivoco, podrá donarlos alguns datos lluminosos. Tal vegada ell mateix los guihi á la farmacia-cunillera. ¡Oh, y ell que té tan bon nas per aquestas cosas!... ¿No va descobrir temps enrera una fàbrica de moneda falsa? Donchs aquí 's tracta de una industria tan especial com totas las que prosperan ab l'engany, exercit en detriment dels interessos del próxim.

Per parlar aixís, sols los diré una cosa. Entre 'ls que sostenian la conversa á que avants m'he referit y que m'ha proporcionat la materia principal de aquesta crónica, va dirse una frase, ab la qual posaré punt final á las presents ratllas:

—Que 's desenganyin—deya un dels interlocutors—per treure del cau als conills farmacéutichs, es molt difícil trobar á Barcelona una fura més fina que l'actual comandant de municipals.

P. DEL O.

LO QUE VÁ D' AHIR Á AVUY

SONET

Ahir, Pepeta maca, com criatura que en los jochs del amor no forma encare, s'enrogia la teva hermosa cara si algún jove te feya una postura.

Quan sentias parlar de cosa impura, erats sorda, y ta vista sempre clara dirigias al cel, com sens cap tara la seva dirigeix la verge pura.

Avuy tot al revés; tas finas galdas per cap broma del mon no s'enrogeixen, ni tos ulls cap al cel se dirigeixen.

Desenvolta per tot, ni gens t'exaltas per mes que ton cosí 't tinga abraçada.

—¡Home, es clar! com que avuy ja soch casada....

A. ROSSELL

LA VENJANSA DE 'N SILVESTRE

Se'n diu de Silvestre; pero, m'apressuro á dirho, no n'es gens ni mica.

Si no fos certa candidés que l'acompanya y una

especial frescura que li permet realizar las enormitats més estupendas ab la major naturalitat, en Silvestre podria passar per subjecte de mérit.

¿Cóm la va coneixe á n'ella?

A punt fixo, no se sab. Lo únich que s'ha posat en clar es que un dia, sense preámbuls ni aparato exterior, lo bon Silvestre va apareixe casat ab la Mariana; pero casat legalment, ab tots los requisits, sellos y firmas que l'Estat y l'Iglesia preceptúan.

Los seus amichs no podian acabars' ho.

—¿D' ahont l'has treta aquesta dona, Silvestre?

—Es guapa, veritat?

—¿Y tal guapa y tal dolor! Si sembla una Mare de Deu vestida á la moda del dia! ¡Ab un cosset, uns ulls, unas mans...

—¡Basta, basta!—deya en Silvestre rihent:—¡al últim me fariu l'inventari de totas las sévas gracias!...

—¿Quin mal hi ha en ferlo?

—D'aixó me n'haig de cuydar jo y nó vosaltres...

—Esta bè, Silvestre, está bè; pero, vigila, creume; vigila forsa...

—¡Oh!—feya ell arronsant las espatllas, com qui diu: Respecte á aixó, no hi ha cuydado.—

L'home tirava aquests càlculs:

—Ella m'ha jurat fidelitat davant d'un capellá y testimonis; jo n'hi he jurat á n'ella. Si jo li soch fidel ¿per qué ella no ha de serme'n á mi?—

La candidés de 'n Silvestre no sabia fer altre raiocini.

Durant las primeras senmanas de matrimoni no va passar res de particular. Ella cumplia rigurosament ab los seus debers; ell la trobava sempre dócil y amorosa; sortian junts ab freqüencia; se deyan una pila de paraulas dolsas y vivian més feliços que 'l mon.

Pero un dia....

—¡Ja hi som! pensaré 'l lector.

No, no hi som encare; pero ja ns'hi aném acostant.

Un dia en Silvestre va trobar en un recó del pis una carteta, sens dupte deixada allí inadvertidament.

Era una epístola amorosa, molt amorosa; escrita en un istil que revelava la intimitat que l' que l' escrivia tenia ab la séva dona.

«Demá, quan lo tanoca del teu marit se'n vaji, »alsa dos pams la persiana... Los tres dias que hi »passat sense véuret, me semblan tres sigles... »Tindrás la pulsera que vas demanarme... Adeu, »colomí, rateta, passarell... Demá 'm veurás en tos »brassos...»

En Silvestre 's posá á riure y deixant la carta allí ahont l'havia trobada,

—¡Ves qui se'n fia de las donas!—exclamá ab molta naturalitat:—Tanoca... la persiana... tres dias sense véuret... una pulsera... en tos brassos... colomí... rateta... passarell... ¡totas las bestias del arca de Noé...! Y á jutjar per las senyas, l'historia d'aquest fulano y la Mariana es ja anterior al meu matrimoni... ¡Quinas donas! ¡quinas donas!... En fi...—

Se tragué la petaca, cargolá un cigarret y va anársen al carrer ab la cara mes riallera que pot imaginarse.

Prement ab molta manya las sévas midas, en Silvestre comprobá punt per punt totas las alusions de la carta que havia trobat.

La persiana va alsarse 'ls pams convinguts, entrá un individu en la séva escala... y quan lo marit va anar á dinar á l'hora de costum, la Mariana estava més alegre que unas Pasquas... y por-

PÁGINAS ARTÍSTICAS

Repós

(A punte del escultor catalá E. Arnau)

tava en la munyeca una pulsera bastant capritxosa.

—¡Hola!—digué en Silvestre mirantsela ab tranquila curiositat:—¿d' ahont ha sortit aquesta joia?

—Es un regalo de boda. Me l' havian promesa ja avants de casarme... y avuy me l' han portada.

—¿Qui es que 't fa aquest present tan hermós?

—Una amiga, no la coneixes.

—Potser sí...

—¡Cá!...

—¿Qu' es aquella que puja quan jo soch fora y veu la persiana dos pams amunt?

La Mariona anava á desmayarse; pero ell no li doná temps:

—Nó, nó; no t' amohinis per xo: diném.—

Y anánten al menjador, s' assentá davant del seu plat, xiulant la marxa real ab bastanta afinció.

La simpática Mariona, duptant si 'l seu marit s' havia tornat boig ó si l' hauria entés malament, s' assentá també, y van posarse á dinar parlant de mil cosas sense importancia.

Aquell mateix vespre en Silvestre va fer als seus amichs y companys una proposició inverossimil.

—Vaig á fer una lotería, á pesseta 'l bitllet—'ls digué:—¿voléu comprámen?

—Espérat: ¿en qué consisteixen los premis?

—No n' hi ha més que un: es la méva dóna.

Sorpresa general.

—¿Qué t' has tornat tarumba?

—Nó, noys: la lley m' autorisa per ferho... Vaja, no gansejéu... ¿Qui vol bitllets? Al que tregui, se li donará la Mariona.

—Pero...

—Deixeuvos de peros: sé lo que 'm faig: no tinguéu por de res. Apa... comenséu á demanar. Dos cents bitllets á pesseta. Farém lo sorteig aquí mateix, dintre d' un barret ab dos cents números cargolats, y 'l que tingui 'l primer que surti, es l' amo d' ella.

La escena passava al café. Aviat tots los concurrents van enteráren y en menos de mitj' hora 'ls dos cents bitllets fóren despatxats.

Tot marxava ab una regularitat encantadora y anava ja á procedirse al sorteig, quan se presentá en lo café un inspector de policia y encarantse ab en Silvestre,

—¿Es vosté—li digué—l' organisador d' aquesta lotería, qual premi es una senyora?

—Jo mateix.

—Pues fassi 'l favor de seguirme?

—¿Y aixó? ¿per qué?

—Perque l' acte que está portant á cap, es ilegal.

—¡Ay ay!—exclamá en Silvestre molt serio:—¿y si jo li digués que la méva dona m' enganya?

—Bueno ¿y qué?

—¿Y qué? Si ella se m' ha rifat á mí ¿no tinch jo 'l dret de rifármela á n' ella?—

Tots los concurrents se posaren á riure; pero l' inspector acabá per endúrse á n' en Silvestre.

Actualment l' home está subjecte á un procés, qual resultat es difícil preveure.

Ab tot, ell está tranquil y espera sortir triunfant, fundantse en aquest nou principi legal, fill de la séva lógica especialissima:

—Si la dona 's rifa 'l marit, lo marit pot rifarse la dona.

A. MARCH.

ÍNTIMAS

I

Lo primer cop que 't vegi
vareig dirme: ¡Aixó es guapesa!
deixo de sè 'l que hi sigut
y desd' avuy tindrè reyna.

II

Ab los ulls del mèu cor al tèu buscava
un reconet per mi;
mes ma imatge trobi que l'ocupava
y vaig dir: ¡Soch felis!

III

No extranyis si obstinat sempre 't demano
que 'm juris prop del cor
que m'estimas ¡oh nol puig foll de ditxa
dupla á cada segón
que sigui realitat; y al repetirli
para 'l panteig de cop...
per després pantejar altra vegada
encare molt mes fort.

IV

Los dos sols dintre ta cambra
ni un trist mot nos varem dir,
jo esperant que ta boqueta
per deleytarme s'obris
y tú esperant que 'ls meus llabis
s'obrissen per darte encis.
Jo no sé 'ls ulls que 's dirian,
pero lo cert es que á mi
me van fé' abaixá la cara
y á tú 't varen fé enrogir.
Los ulls parlan, y quan parlan
dihuen mes del que 's pot dir.

J. ABRIL VIRGILI.

EN LA PLASSA DEL BEATO ORIOL

Ja que la font està llesta,
¿no s'podria ara mirá
de fé un kiosco de refrescos
en lloch de aquell mort que hi há?

LA NINA

—¡Miréu, miréu quina nina m'han dut los Reys!
¡Qué bonica, qué ben formada, quin vestit mes mo-
no! Sembla de debó...

—¡No la espatllis, eh, Matildeta!

—¿Espatllarla?—

Y la Matildeta obra uns ulls espantats, com si li
acabessin de proposar un crim horrible.

Los Reys s'han ensopegat aquest any en dime-
res. Durant tot lo dia, la Matildeta no fa res mes
que contemplar la nina ab adoració, cuydantla ab
carinyo casi maternal y buscantli las posturas mes
graciosas y cómodas.

—Séu aquí, ressalada... ¿Estás bé? Potsé 't toca
l'ayre; aném al quarto... ¿Vols fer nonetas? Sí;
dorm una mica. Jo ja 't gronxaré... no 'm moure
d'aquí... ¡Pobreta! ¡qu' es bonica! ¡qu' es mona!
¡quin cabell mes finet y ros!...

Cada dos minuts la besa y la acaricia, li fa sope-
tas, l'assenta, la ajeu, la posa al sol, li ensenya 'l
canari...

Y quan al vespre, després de mil prechs y renys
la Matildeta se'n va á dormir, clou los ulls pensant
en la nina y passa tota la nit somiantla...

L'endemá 's lleva.

—¿Ahont es la nina?

—Té; no s'ha mogut d'aquí.

—¡Hola! ¡es dir que no has vingut á donarme 'l
bon dia! Té, per dolenta y rarota.

Li dona un tanto, dos, tres: una verdadera surra.
Lo bras dret de la nina 's desenganxa.

—¿Los brassos es treuhen? ¡Ay, ay! Veyám.

Se la posa á la falda y la Matildeta comensa á es-
tudiar las articulacions superiors dels brassos. A
consequencia d'aquest estudi, 'l bras
qu'encare estava fixo va dislocantse
poch á poch.

—¡Qui sab si las camas están engan-
xadas de la mateixa manera!... Mi-
rémho.—

Investigació dels peus, dels jonolls.
Cau una cama; l'altra apenas s'aguan-
ta... La Matildeta comensa á incomo-
darse al veure la poca resistencia de
la nina.

—¡Es dir que t'has trencat una ca-
ma y 'ls brassos? ¡Dolenta, mes que
dolenta!...—

Un'altra surra.

Després la nena plora, pensant en lo
dolor de la nina, y l'ompla de petons.
Pero 'l dijous al vespre á la pobra nina
ja li falta un ull, té 'l nas esclafat y va
sense camas ni brassos.

Avuy á primera hora la Matildeta
ha agafat la nina, li ha desenganxat lo
cap y li ha obert cautelosament lo cos...
per veure qué hi ha á dins.

Cinch minuts mes tart, la pobra nina
es un pilot de desferras, sense forma ni
color, y la Matildeta 'n demana un'
altra.

***

¡Voici la femme!

Dintre de deu ó dotze anys la senyo-
reta Matilde veurá un home y li dirá
que l'estima.

L'endemá li dirá ingrát y dolent.

Dos días després li trossejará 'l cor y
'l llensará ab despreci.

Y á continuació mirarà un' altre
home... y l'estimarà.

Rossa, morena, rica, pobra, la dona está sempre en la infància.

Y per ella tot es jugar, tot son ninas...

MATÍAS BONAFÉ

¡ANAVA ATRASSAT!

¡Quin dia mes maco feya!
Jo tenia la taleya
de que plogués ó nevés.
¿Y saben perquè ho volia?...
Res... per una tonteria
que avuy pensant he comprés.

Estimava á una modista
que coneixia de vista,
¡ja vehuen si es afició!
Mon desitj era acostarmi
y apassionat declararmi...
¿mes com ho feya jo aixó?...

No soch atrevit: m' espanta
una granota quan canta,
un grill quan fa lo rich, rich,
y per xó trist me dolia
perque llavors no plovia
y seguia 'l temps bonich.

Si plogués, vareig pensá,
la modista plegará,
y jo hi podré aná ufanós
y mon paraygua oferirli
perquè pugui mantenirli
aixut lo seu tipo hermós.

Si plogués aixó faria,
aquesta era ma mania;
no pensava, atolondrat,
que per mon gust especial
podia fer aná mal
potser més d' una ciutat.

Pero... cá, jo en res pensava;
no més ab ansia esperava
que vingués lo dia, *hermós*
per mi, que plogués bastant
per poder tirar avant
lo meu intent amorós.

Per fi, ja tip d' esperar
plogué un dia cap al tart;
ab lo parayguas vaig corre
á esperarla que plegués...
mes ¡ay! que trist per un es
quan sa esperansa s' ensorra.

Mirava ab molta afició
desde 'l carrer al cantó
ahont ella sempre passava,
y vegí, al dir 'ho 'm desmayo,
que ab un parayguas molt cayo
un jove l' acompanyava.

EMILIO SUNYÉ

LOS AMABLES

Si algún lector té noticia de que existeixin en tot lo planeta que habitém altres subjectes més empalagosos que 'ls amables, que fassi 'l favor de dirho y jo retiraré tot lo que va á continuació, publicant en veu alta la méva ignorancia.

No, no es posible que hi hagi ningú més empalagós que una persona amable, s' enten que un de aqueixos tipos que han pres la amabilitat per ofici y que fan de amables com podrian fer de camálchs, aném al dir.

Gran cosa es la amabilitat, si senyors; jo la estimo molt y la respecto y la practico á la mida de las mévas forsas.

Una persona amable, fina, cortés, es bèn rebuda per tot allá ahont se presenta.

Pero no exegerém, sobre tot!

Perque, per lo que toca á la amabilitat, tot lo qu' es agradable y de bon tó dintre dels séus justos limits, es fa aborrrir per lo que empalaga, quan se 'n abusa en desmasia.

Li passa lo que á la crema: si se 'n menja un platet, se troba fina, s' empassa xuclant, com vulgarment se diu; pero probin de menjarne un según plat y 'ls entrarà un mareig capás de desarreglarlos l' estómach per quinze días.

Una persona que abusi de la crema de la amabilitat, s' indisposa á qualsevol y ab qualsevol que tinga 'l paladar delicat.

Los amables!... Ah, poch se pensan ells los mals que ocasionan en aquest mon en lo trancurs de la séva existencia!

A quants disgustos, á quants dramas, á quants desafios no donan lloch de un cap á l' altre de l' any ab la séva ditxosa amabilitat!

Y no 's pensin qu' exagero, no; molt al contrari. Los amables, inconscienment sens dubte, (val més creureho aixís), van minant la existencia de la societat moderna.

Perque, senyors, ha arribat l' hora de parlar clar; l' abús de la amabilitat porta en sí l' afeminament y aquest arrastra á la degradació.

Un poble que fa de la amabilitat un ofici y que gosa en los refinaments dels plahers mundans, es un poble corromput que 's fa acreedor al oprobí de la Historia.

¡Ah, si jo sigués home de vasta erudició, d' aquells que 's saben la Historia de la humanitat desde la creu á la fetxa, quina ocasió se 'm presentava ara per lluirme!

¡Ah, si jo 'm vejés ab cor de fer un estudi comparatiu entre 'ls romans de la República y 'ls del Imperi; forts, braus, indomables los primers, afeminats, rastrers y corromputs los segóns; conquistadors invencibles los uns, conquistats y abatuts los altres!

¡Quinas ensenyansas se 'n podrian treure per la societat actual!

¡Ah, amables, amables!... Atureuvos, si 'us es possible, en vostra carrera y reflexionéu per un instant los mals que ocasionéu; obriu los ulls, si forsas teniu per obrirlos, y contempléu, serena la

COLOQUI AMORÓS

—¿Vol dir que aquestas paraulas li surten del cor?—¡Oh, sí!
¿Vol posarhi la mà á sobre?
Veurá com tot vè d' allí.

mirada, lo precipici pèl que aneu rodo-lant, y si apesar de tot persistiu en vostra desenfrenada carre-ra, jo esperaré ab las llàgrimas als ulls, pe-ro ab la consciencia tranquila, lo desqui-ciament de la societat moderna, que no té més remey que su-cumbir en las flamas de vostras «debilitats» com altra Sodoma y Gomorra!

* *

(Baixant una mica de tò).

Si els amables 's contentessin no més que en fermil saludos estrambòtics y en do-blegar molt la espi-nada, encare 'ns ne podriam bèn riure.

Pero 'ls amables dels que tinch lo dis-gust de parlar, van més lluny en las sé-vas ridiculesas, es á dir que passan de la ratlla.

Pero 'n passan molt! Fer la coneixensa de una persona ama-ble, es com si á un li caygués al damunt al calamitat més gran de la terra.

Molta gent se creu que 'lshi fan un gran honor quan d' ells diuhen per exemple:

—Fulano.... ¡oh! una bella persona... es la mateixa amabi-litat!

Donchs es mentida (y perdónim) al méu entendre no 'ls hi fan cap honor ni molt menos; al contrari, 'ls desacreditan, y si la paraula no sigués tan crúa, diria que 'ls insultan.

Si per algún motiu jo no emprenc may á cap noya, amorosa-ment parlant, es per que no 'm surti ab la consebuda *muletilla*:

Jo. — ¿'M permet que l'acompanyi?

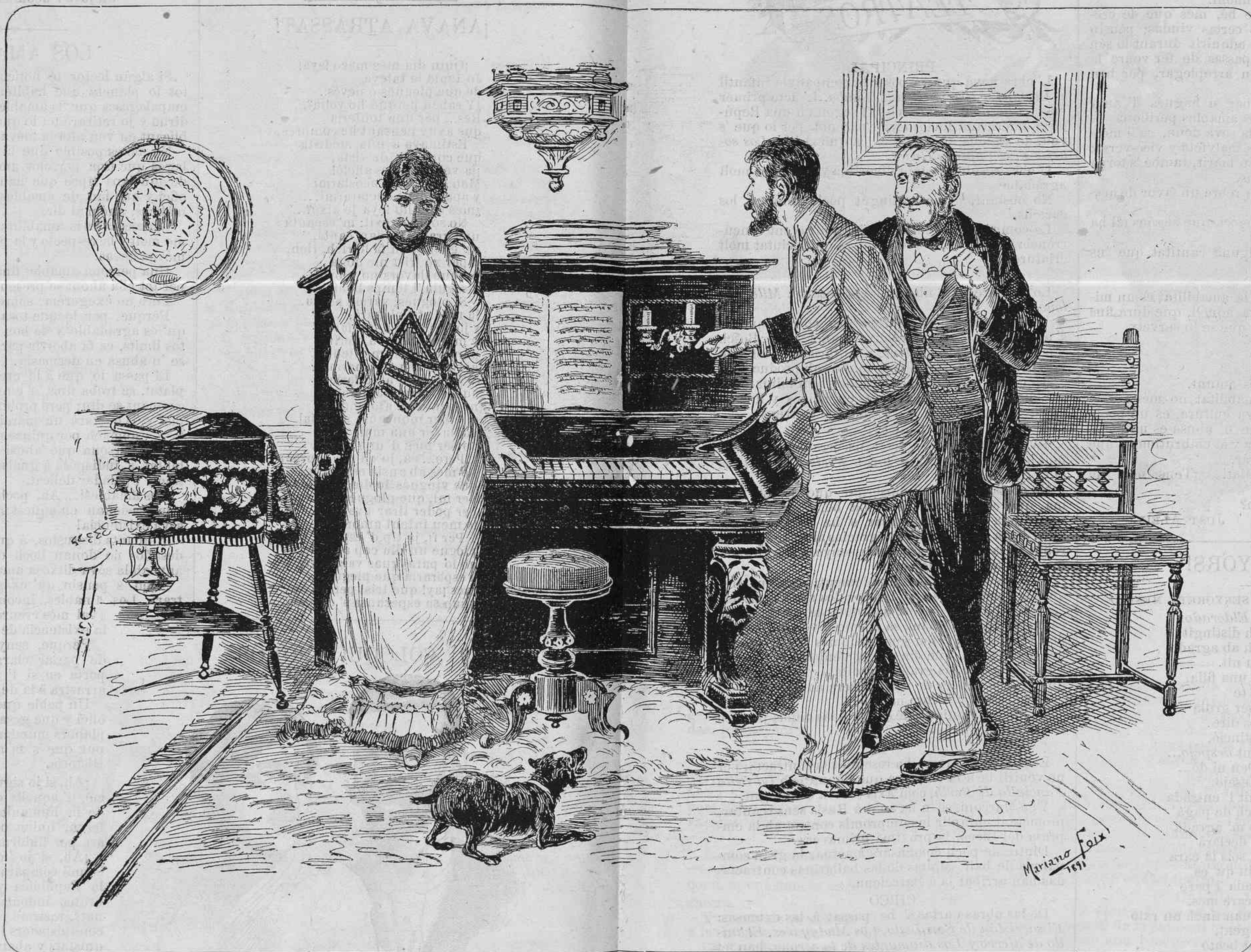
Ella (*ruborizantse*). — ¡Oh! gracias, vosté es molt amable.

Un altre *muletilla*: —... ¡Vosté es molt bonica!

—Vosté tant ama-ble com sempre.

Y ningú 'ls treu d' aquí.

LA NOSTRE GENT.—(Dibuix de Mariano Foix).

Lo MARIT (*rihent*):—Aquí li presento la meva mitja taronja... ¡Un pimpollo! ..
 Ell (*apart*):—¡Dimontri! ¡Si es la Lola!... ¡La que ara fa dos anys...
 Ella (*mentalment*):—¡En, Ricardo!... ¡L jove que una vegada á San Hilari...
 Lo gos (*lladrant*):—¡Me sembla que aquí va á passar alguna cosa..!

* *
 Si 'm prometian no dirho á ningú, 'ls hi confiaria un secret qu' he pogut obtenir á copia de penosos estudis y de llargas vigílias.

Veuran, acóstinse una miqueta que 'ls ho diré.

La verdadera amabilitat, noble, gene-rosa, desinteressada, no existeix... (¿No 'ns escolta pas algú?)

La amabilitat que s' usa avuy en dia, es sols un vel ab que s' encubreixen las hi-pocresias y malyfetas qu' al engrós se co-meten á totas horas.

Si se 'n volen con-venir, no tenen més que fixarse ab quins son los devots de la amabilitat al us.

Lo primer loch per-toca de dret á las so-gras, pèls innumera-bles é inmarcesibles mèrits que tenen ad-quirits en aquest par-ticular.

Ningú més amable en aquest mon que una sogra... en pers-pectiva.

Mentres ha tractat de casar á la séva filla, tot han sigut rialle-tas, bonas caras, soli-citut extrema, ama-bilitat impondera-ble... en fi, los que s' hi hagin trobat ja, me 'n sabrán donar rahó.

¿Han casat la filla? Donchs ja s' han aca-bat las rialletas, las bonas caras, la solici-tut, la amabilitat y tot.

¿Qué 'proba aquest cambi de sentiments?

Proba senzillament que la sogra per arri-bar á tal, encubreix ab l' hipócrita vel de la amabilitat las ma-las intencions que la distingeixen.

Tot aquell que 'ns proposa alguna em-boscada, se 'ns mos-tra sempre amable y 'ns dona copets á la espatlla, á fi de inspi-rarnos confiansa.

Recelin sobre tot del que 'ls hi dongui copets á la espatlla y de regull procurin

Mariano Foix
1891

observar si ab l'altra má amaga lo bastó ab que 'ls hi vol donar una llisada.

Un altre tipo amable, contra 'l qu' es precis estar sempre previngut: las viudas anyoradissas, s' entén, qu' anyoran lo matrimoni.

¡Ah, caballers! guárdinse bé, més que de cremarse, de la amabilitat de certas viudas; pensin que ab la práctica que han adquirit durant lo séu primer matrimoni, son capassas de fer veure la padrina al home que puguin arreplegar, per bon Jan que siga.

Será qüestió de may acabar si hagués d'anar nombrant un per un tots los amables perillosos.

Lo marit qu' enganya á la séva dona, se li mostra amable per dissimular la malyfeta y vice-versa: la casada qu' enganya al séu marit, també 's torna amable pèls mateixos motius.

Fa l'amable lo qui espera rebre un favor de nosaltres.

Lo qui 'ns proposa un negoci, que segóns ell ha de donar molt.

Lo qui 'ns vol estafar alguna cantitat que 'ns deu.

Y tants y tants altres.

Quedém, donchs, en que la amabilitat es un mito... ó un «misto», com deya aquell, que dura fins que ha acabat de ser útil al que se 'n serveix.

* *

(Tornant á pujar de tó.)

Repetiré lo qu' he dit més amunt.

Un poble que usa la amabilitat no més que lo precis pera mostrar la séva cultura, es un poble viril, un poble lliure; 'l que n' abusa es un poble esclau, entregat á la inercia y al embrutiment que l' han de consumir y devorar.

¡Oh, amabilitat, amabilitat!... ¡Tens nom de dona!

¡Quin final d' article! ¿eh?

JUST ALEIX.

¡SI, SENYORS!

Á LA SIMPÁTICA TIPLE SENYORETA MESEJO

Un Mesejo te *Eldorado*
qu' es un cómich distingit;
per' xó 'l públich ab agrado
se l' escolta cada nit.

En Mesejo, te una filla,
y la filla, també te
lo que jo sense ser grilla
si m' escoltan los diré.

Elegancia, distinció,
bona veu, bastant *despejo*...
un pamet que Deu ni dó...
Tot aixó te la Mesejo.

Jo que cada nit l' entrada
per senti 'ls, tinch de pagá'
y que si algo no m' agrada
ben alt ho puch declararé
dich que d' ella, sols la cara
una artista ja diu qu' es.
A ne mi m' agrada 'l pare
pró la filla... encare mes.

Lo que 's jo quan tinch un rato
al *Dorado* falta gent,
y per' xó no sent beato
puch dir aqui francament,
que, veyent aquell primor,
aquell garbo y aquell brillo...
ab molt gust fora rector...
si tingúes tal *Monaguillo*.

LLUÍS SALVADOR

PRINCIPAL

L' obra nova que va posar la companyia infantil se titula: *La República de Chamba*. L' acte primer passa á bordo de un barco y 'l segon en una República americana imaginaria, parenta, per lo que 's veu, de aquella altra República que visitan *Los sobrinos del Capitan Grant*.

L' obra resulta bastant divertida y la música molt agradable.

No obstant, s' ha sostingut poch temps en los cartells.

La companyia infantil continúa atrayent concurrencia. Está vist, Barcelona es una ciutat molt criaturera.

*

*

Lo dimecres á la nit havia de posarse: *Mlle. Nitouche*.

Y no hi haurá obra del repertori corrent que no s' emprengan los tendres deixebles del senyor Bosch á pesar de que l' espectacle resultaria mes estétich y expontáneo si poguessen contar ab produccions escrites a propósito per aquells actors en miniatura.

Veure 'ls avuy transformats en homes y fins en vells, si vostés volen, xoca; pero no convens.

LICEO

Tota la semana ha anat transcorrent ab placidés fent lo gasto las obras de torn: *Freischütz*, *Lucrezia*, *Tannhäuser*.

No obstant, just es consignar que aquesta última, que com recordarán molt bé, á principi de temporada casi va naufragar, s' ha posat á flot y avuy boga ab tota felicitat, gracias al refors que ha rebut ab la interpretació de la senyora Borghi-Mamo y del tenor Lucignani.

La execució aná admirablement, recullint freqüents y merescuts aplausos los dos artistas citats. La Borghi-Mamo revelá sas dots de actriu y de cantant. En Lucignani, sa hermosa veu y 'l domini de la escena. 'Ns feu sentir ademés un fragment del acte segon que fins avuy venia suprimintse, sens dupte per las grans dificultats que ofereix, y qu' ell sabé vencer de una manera admirable.

L' orquesta y 'l coro molt bé.

Lo mestre Goula sigué cridat á las taulas junt ab los principals artistas.

*

*

La Adelina Carrera ha rescindit la contracta, per no venirli bé á la empresa que debutés ab *La Bella Fanciulla di Perth*, com axis estava convingut.

Y en Marconi, se 'n ha anat á Rusia sense cantar, prometent cumplir lo compromís contret ab la empresa del Liceo, la próxima primavera.

Dintre de poch comensará á actuar la gran companyia de ball. Moltes de las bailarinas contractadas han arribat ja á Barcelona.

CIRCO

De las obras curtas s' ha passat á las extensas: *El sacristán de San Justo*, *Los Madgyares*, *El anillo de hierro* y *Los diamantes de la corona*, han fet lo gasto.

La última va posarse á benefici de la tiple senyora Vidaurreta.

Total de la semana: ni una sola novetat.

Passém de llarch, y aixis imitarém al públich que no mostra massa predilecció per aquest teatro,

JOCH D' AMOR

Publika
91

—(¡Si lograba conquistarla!..
Fòra una *sort* de debó.)
—(Jo per ara m' acontento
sóls ab l' *aproximació*.)

ROMEA

L' apropòsit *L' home dels nassos* del senyor Figuerola Aldrofeu s' ha representat algunas vegadas, promovent riallas y alcansant aplausos.

Actualment està próxima à estrenarse una pessa del senyor Careta y Vidal, titulada: *Las bonas festas*; y s' han posat en estudi 'ls dramas dels senyors Soler de las Casas y Bordas, titolats respectivament: *Hidro-mel* y *Ateos y Creyents*.

TÍVOLI

La Gran Duquesa de Gerolstein ab lo seu corresponent General *Bum-Bum* reuneix avuy la bona circumstancia de retrotreure 'ns à 25 anys enrera.

Y apesar de sa vellesa, l' obra encare interessa y la ruidossa música de Offembach encare alborota.

La companyia que ha vingut treballant à n' aquest teatro ha arribat als últims de la campanya. Ja veurém qui la sustitueix.

NOVEDATS

Frantsia ó la huérfana de la caridad es un melodrama bèn combinat que no careix d' interés y abunda en situacions d' efecte.

Per mes que recorda sovint altrás produccions del mateix gènere, buydadas en los mateixos motllos, se fá escoltar ab gust y manté desperta l' atenció del espectador.

L' obra ha sigut posada ab l' esmero que té per costum aquest teatro.

ELDORADO

La producció del Sr. Molas y Casas, titulada: *Lo pessebre de D. Pau*, escrita exprofés pel dia de Ignocents, vé sostenintse en lo cartell guapo guapo, veyentse aplaudida cada nit, especialment al presentarse 'l quadro plástich ab que termina.

Y cap mes novetat digna de senyalarse s' ha presentat en aquest teatro.

CALVO - VICO

Lo drama *L' Angel de fanch* està basat en un epissodi de la candent qüestió social. Es per consegüent una producció de actualitat. Pero l' autor carrega una mica massa las tintas al pintar algunas figuras, y mostra inclinacions al melodrama.

Adoleix además de no poca inexperiencia, ja en lo seu desarrollo, ja en la seva forma, sent los personatjes que presenta mes aviat creacions de la fantasia, que fills de la observació directa del natural.

GAYARRE

Aquí s' hi representan pantomimas, Mr. Onofroff hi fa treballs de sugestió y catalepsia, y un salvatge encadenat, — ¡pobre Lássaro! — menja carn crua en la gabiá de las fieras.

¡A tals espectacles se destina un teatro que dú per títol lo nom del gran tenor, gloria del art líric nacional!

CIRCO ECUESTRE

Episodios de la feria de Sevilla es una pantomima molt divertida y animada.

En ella no hi faltan guitarras, ball y cant andalús y fins la corrida de un novillo.

Per supuesto: som al hivern, y la corrida es propia de la estació.

N. N. N.

ROMANTICISME

I

Fá sis anys ¡nom de Deu! prou me 'n
[recordo;

sentat voreta tú, prenent la fresca
mirava al clar de lluna ta figura
de forma escultural, y ta boqueta
obrias suspirant, y ab la mirada
cercavas los estels mentres somreyas.
Los grills cantavan y las flors vehinas
espargint al entorn gratas essencias
embaumavan ta cambra hont lo piano
mut ensenyava las ebúrneas teclas.

Proume 'n recordo, prou. ¡Com m' esti-
[mavas!

L' amor placent de nostra juvenesa
era tot castedat, romanticisme,
poesia, il·lusions, somnis, quimeras!...

Guardo encare la carta perfumada,
de paper satinat, hont ta lletreta
consigna ton fatal, etern despido.
Aquí vá, pot servir per experiència.

II

Mon estimat Pauhet: ab tota pena
no 'm puch casar ab tú.
He pensat molt y molt, y vaig á dirte
los motius qu' he tingut.
Vull un jove galán, de bona estampa,
que vesteixi elegant;
vull que balli, que canti y que dibuixi,
en fi, un home inspirat.
Com tú 't dius Pau, no vas may á la moda
y ballas malament,
y no pintas, ni cantas, ni demostras
teni 'un dit de cervell,
després de meditar lo pró y 'l contra
he volgut dirte clar
que com soch tant poética, no foras
tú ma felicitat.
Dispensam, donchs, Pauhet, lo determini.
Soch franca de tot cor.
Disposta está, no obstant, á ser ta amiga,
ta estimada—Leonor.

III

Als sis anys d' aquesta feta
he rebut una carpeta
de París,
hont anava ben guardada
una carta que copiada
diu aixís:

París. Vint d' Agost. Amich:
un rato que lliure estich
de ma feyna reventada,
cumplint la paraula dada
la present carta t' escrich.

Y á escriure 'm mou, mes que res,
l' enterarte d' un succés
y 'l parlarte d' una dona
á qui un dia ta persona
li portá molt d' interés.

La Leonor está á París;
viu aquí dalt d' un quint pis
ab vistas á una teulada;
la habitació es soleyada
y lindant del Paradís.

Cumplert té, donchs son anhel
de viure en un bon Hotel.
Pertany també á la classe alta
y en proba d' aixó, si salta
ab lo cap pot trucá al cel.

Té un marit de molt brahó,
pró per ella deu ser bó,
puig pinta ab tal maestría
que sa esquena l' altre dia
blava li feu de debó.

Tots quants á prop d' ells vivim
cada vespre 'ns divertim
puig matan sas desventuras
ella y ell y las criaturas
cantant los goigs de Sant Prim.

La ballan magre y 'l cas
es que ella no pot dá un pas
y ha d' aguantar, que si 's queixa,
ab una vara de freixa
prou ell li marca 'l compás.

En mitj d' aquest desgabell
plora á cada nou tropell
d' un brétol veyentse esclava,
perque l' idol qu' adorava
li ha ben girat lo cervell.

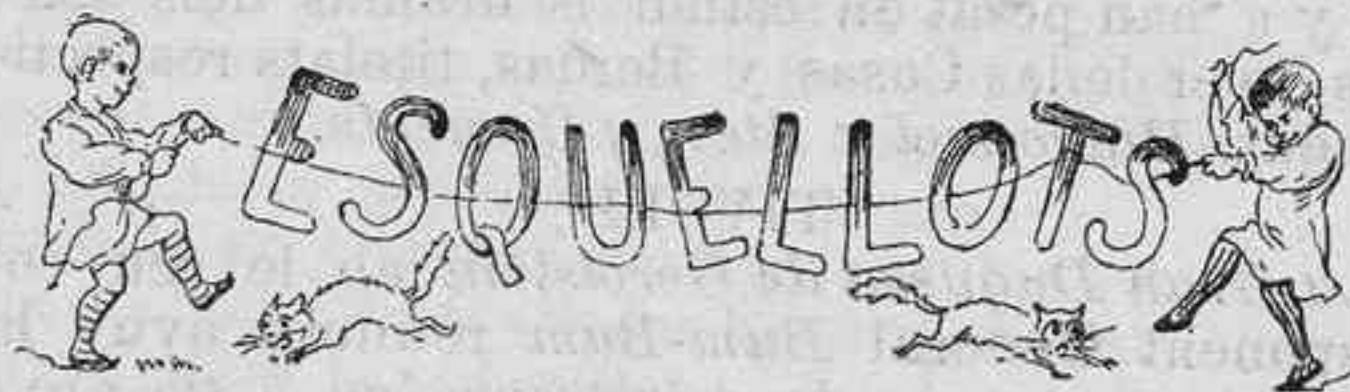
Calcula 'l trist que será,
la pena que donará
á una galan poetisa
no poguer portar camisa
y menjar sols bacallá.

Cuidarse de sis marrechs
lletjos, bruts y grochs y sechs,
y tenir xinxas al llit,
y sentirse á son marit
etzibant no més renechs.

Veure que ningú la vol,
aguantar lo fret y 'l sol
feta un fardo y sens cotilla
y hostatjarse á la guardilla
no rebent may un consol.
Lo disgust la matará.

Ara es quan ella veu clá'
que en lo mon tot es mentida.
Sols la prosa dona vida,
sols la prosa dona pá.

FOLLET.

Rebo pel correu la següent carta:

«Sr. Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA:

«Molt Sr. meu y de ma major consideració: No es la meva intenció la de molestar á vosté; únicament li participo que havent vist en un número de LA ESQUELLA un cartell de un certámen humorístich que devia celebrarse á Lleyda, vaig concorre al tema del millor *sainete*, y aquesta es l' hora que no he vist en cap diari lo resultat de tal concurs, y

aixó que devia verificarse lo dia 26 Desembre de 1891.

«Lo motiu d'estarne queixós es perquè al enviarhi 'l *sainete*, vaig ferho acompanyantlo de sellos de correu suficients pera que me 'l retornessen en lo cas molt probable de no sortir premiat. Lo cas es que no han dit res.

«Després he sabut qu'era cosa de carcas.

«De vosté S. S.—*Un lector de LA ESQUELLA.*»

* *

Inútil dir que la noticia del certámen la varem treure de un periódich; y que si 'l publicarem, siguié per lo molt que 'ns xocá la forma en que la convocatoria venia redactada.

Ara hem de dir que ja no 'ns xoca tant que al nostre apreciable lector se li haja retingut un *sainete* y un número de sellos de franqueig.

Los organizadors del humoristich certámen crech reconeixerán que si aixó té moit de carca, no te res de humoristich.

Quan l'estudiant de medicina la festejava era cambraera.

Y per ser cambraera y compendre tal vegada que es inútil la hermosura, quan no hi ha quartos de per mitj, l'estudiant de medicina vá deixarla.

—Desgraciada en amors, afortunada en lo joch—devia dir la cambraera desairada, y volgué tantejar la fortuna, comprant una participació en un décim de la rifa de Nadal.

Y l'adagi 's confirmá de plé á plé. La cambraera arplegá una bona picossada.

* *

Mentres tant á l'estudiant de medicina á copia de jugadas de *bolsa* l'havian tirat per portas.

Coneixedor de la bona sort de la cambraera, tractá de reanudar las interrompudas relacions.

Pero la cambraera ressentida y fent lo que devia vá esquivarse 'l.

—¡S'ha vist pega com la méva!...—diuhent que exclamava l'estudiant.—Vels'hi aquí que molt avans de arribar á mitj curs, ja m'han dat carabassa.

Diu un telegrama de Buckarest:

«Se indica á Mr. Mano, para presidente de la cámara de los diputados.»

¿Mr. Mano?...

¡Vaya un *mano*!

Es molt xocant lo que succeheix á la curia eclesiástica en materia de casaments.

Desitjan, per exemple, casarse á la tarde ó al vespre: si son vehins de Barcelona, á la curia 'ls donarán lo corresponent permis; ara si son vehins de fora ó de algún poble dels voltants, es inutil que ho demanin; no hi ha llicencia.

¿Com s'esplica aqueixa diferencia?

Si ho entench que 'm pelin.

Y si m'han de pelar que 'm fassin la corona.

Tal vegada perteneixent al gremi eclesiástich, me seria més fácil trobar la clau de aquest misteri.

Dias endarrera l'hereu Pantorrillar va anar en classe de convidat á un cassino titulat proteccionista, instalat en lo carrer de Mendez Nuñez.

Y allá va ocupar la presidencia.

—¿Y ara?—deyan molts dels socios.—¿Desde quan lo cassino del carrer de Mendez Nuñez, es una sucursal del Circul de la Rambla de Santa Mónica?...

Conseqüencia de aquesta visita: disgustos, dissensions y disputas en gran.

Está vist: encare que del citat cassino vulgarment ne diuhen l'*Anguila*, es inútil que l'hereu Pantorrillas tiri l'am; l'anguila no 's deixa pescar.

De com se feyan temps enrera á Barcelona las milloras, que tant entussiasmavan á molts y sobre tot y de una manera especial als que en la seva realisació intervenian directament.

Ab aquest titul podria publicarse un llarch estudi, sobre tot lo que va ferse en l'època fastuosa de D. Francisco de Paula.

Mes avuy, per lo que té de interessant nos cenyirén al Cementiri de Montjuich.

Siguémhi.

* *

Quan se vá tenir fet un gran plano, va dirse:

—¡Magnífich!... ¡Superbo! Pocas capitals d'Europa tindrán un cementiri tan monumental, com Barcelona.

Y van comensarse las obras, prévia l'adquisició de uns petits terrenos.

—Los demés—vá dirse—ja se anirán adquirint després á mida que vajan necessitantse.

* *

Ha arribat l'hora d'aixamplar lo cementiri de conformitat ab lo plano aprobat. Se necessitan nous terrenos y han de comprarse; pero surten los propietaris que avants los haurian donat per quatre quartos, y avuy hi volen fer ser.

Y, com si aixó no bastés, se presentan los senyors dels terrenos que haurian d'enagenarse y reclamanque 's fassin efectius tots los drets de senyorio, sensos y laudemis.

Es á dir: cada vegada que 's vengui un ninxo ó un panteón, s'haurá de reservar un tant per cent, pel senyor del terreno.

Y si avuy jolas propietats del cementiri de Montjuich son caríssimas, estant fora del alcans de moltíssimas familias modestas, un cop carregadas ablas gabellas senyoriales, enterrará un cadáver en ninxo, vindrá á ser una especie d'article de luxu.

* *

Resultat: que 'l cementiri nou, ahont s'hi han invertit sumas tan considerables, se fá poch menos que impossible.

Perqué en realitat, en lloch de regalar á Barcelona un gran cementiri, lo que realment li han regalat es un *gran mort*.

Un periódich neo titulat *La Semana de Igualada* s'ha ocupat alguna vegada del nostre *depravat* periódich, calificantlo de *pornográfich*.

Acostumém á llegir aquell periódich, y avuy estém convensuts de que 'ls neos de la *Semana*, regularment, no saben lo que 's diuhen.

Probas *al canto*.

* *

En lo número corresponent al 20 de desembre passat, publicavan una noticia sobre l'escassés de paper sellat que s'observa en aquella població, en la qual s'hi llegia 'l següent párrafo:

«Ahora nos encontramos con que falta desde muchos dias, papel sellado de las clases 9.º y 10, que son de las que se necesitan más, á la par que de las clases 1.ª, 2.ª y 3.ª, no estamos surtidos en ningún tiempo del año, y esto hace que para obtenerse, forzosamente se tiene que acudir á la capital, no sin pagar antes una prima á las «Diligencias Igualadinas» por sus trabajos de *exportación*.»

Ja ho sabéu: de rebre á Igualada un encárrech, se 'n diu *exportación*.

Aixó no es *pornogràfic*... es burro.

*
* *

Un altre *suelto*:

«Esta semana ha recibido de parte del Jurado veredicto favorable al *argentero* Sr. Argelich, que ha estado preso por las sospechas de complicidad en el asunto de la máquina de moneda que tiempo há se descubrió en Orpi en la fábrica del Sr. Arnat. Tenemos, pues, la satisfacción de consignar, según nos han dicho, que el Sr. Argelich ha sido puesto en libertad y declaradas *las cuestras* de oficio.»

¡El *argentero*... las *cuestras*!...

¡Tira pecesito! ¡Quins *castellanos* más reconsegados!....

¿Cóm se comprén que 'ls dixots redactors de *La Semana de Igualada* no demanin al Esperit Sant que 'ls ensenyi de gramática sense necessitat d' estudiarla?....

Llavors quan parlessin de *pornogràfics* sabrian lo que 's diuhen.

Ara, francament, tenim dret de duptarho.

El *dengue* s' está abonat en algunas naciones d' Europa.

Aixís, per exemple, á Hungría, la major part dels empleats públichs, per sentirse malats han deixat de assistir á la oficina.

Donchs vegin, aquí á Espanya, tampoch hi assisteixen.

Aquí que no hi ha *dengue*, 'ls empleats, per regla general, quan se tracta de treballar, tots fan *dengues*.

FILLAS D' EVA

De Fot. Downey.—Londres

Si ta rossa cabellera
d' or veritable sigués,
ara que tè tanta *prima*,
¡que 'n valdría de dinès.

L' altre dia 'l cos d' ordre públich va fer una *razzia* de gent... *pintoresca*.

Son gent *piutoresca* 'ls que portan motius més ó menos garbosos, com lo de *Pep de la veu*, *Menut de Vich*, etc., etc.

Entre 'ls onze que van ser pinsats á la vegada s' hi contan los anomenats *Mil homes petit* y *Mil homes gran*.

Tenim, donchs, que la policia, de una aixarpada entre grans y petits, va agafar dos mil nou homes.

Los rápits ascensos del doctor Casas y Palau, que acaba de ser nombrat canonje degá del capítul Catedral de Barcelona, no han sorprés á ningú.

Algú atribuheix aqueixa bona fortuna á l' adhesió del interessat al bisbe Catalá.

Pero si hi ha algo de aixó, bó es consignar que aixó no es tot.

Lo nou degá, mentres espera la mitra, que un dia ó altre li será concedida, podrá dir:

—Hi ha noms predestinats, y 'l méu es un de tants. Los méus apellidos comensan per *casas* y acaban per *palau*.

Se queixan alguns periódichs de que las cajetillas y 'ls paquets de tabaco que ven l' *Arrendataria* sigan curts de pes.

¿No troban que aixó es queixarse de vici?

En efecte: senttant dolent com es lo tabaco de l' *Arrendataria*, bén mirat encare se li haurian de donar las gracias.

La falta de pes obehirá per part d' ella al humanitari desitj de no endossarnos tota la dossis de veneno que podría.

Podrá la defraudació no fernes gracia; pero es evident que al estalviarnos una intoxicació segura 'ns fa una gracia.

¡Qué hermosa es l' Espanya!... Hermosa ab las sévas corridas de toros... ab los séus matuters... ab la séva loteria nacional!...

Aquesta exclamació m' ha sortit del fondo del cor, al enterarme que 'l primer premi del sorteig de cap-d' any, ha anat á tocar... ¿á qui dirían?... ¡Al famós *Pepe el huevero*!...

Los tribunals, per una part l' absolven; la sort per altra part lo favoreix ab una rifa... ¡Oh, estich segur que quan se mori, se apressurarán á canonisarho!

*
* *

Un altre premi y no poch important ha tocat á dos presidiaris que extingeixen condemna en lo penal de Sant Joseph de Zaragoza.

Ab la circumstancia de que la pena que sofreixen reconeix per causa l' haver comés un robo en l' administració de loterías de la Porta del Sol de Madrid.

Algún dia ó altre havian de veure recompensada la séva gran afició al noble joch de la Loteria nacional.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Pro-nun-ci-a-ment*.
2. ID. 2.ª—*Pe-ta-ca*.
3. ANAGRAMA.—*Pal-plá*.
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Batalla de Reinas*.
5. TERS DE SÍLABAS.—*TO MA SA*
MA NI LA
SA LA DA

LOPEZ. --- Editor

Librería Espanyola

FREDERICH SOLER (Serafi Pitarra)

CUENTOS

DE LA

VORA DEL FOCH

Ilustrats per M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º—2 Ptas.

CUENTOS

DEL

AVI

Ab magnífica ilustració de M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º—2 Ptas.

PEQUEÑECES CATALANAS

MENUDENCIAS

Pel Pare A: MARCH, de la companyia de

La Esquella de la Torratxa

Ab dibuixos de Mossen M. MOLINÉ.—Preu 2 ralets.

DIETARIOS

Desde 1 á 4 pesetas

M. FIGUEROLA Y ALDOFREU

L' HOME DELS NASSOS

Preu: DOS rals

MARTINEZ BARRIONUEVO

¡MISERICORDIA!

Un tomo en 8.º—Ptas. 3'50

Está agotanse

L' ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

pera 1892

Preu 2 ralets.

EDMUNDO DE GONCOURT

QUERIDA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

OBRA NUEVA DE APELES MESTRES
 Un tomo en 8.º—2 Ptas.
 MÁS CUENTOS VIVOS

AVIS

Queda agotada la edició de L'ALMANACH de La Esquella de la Torratxa

CHARLES MEROUVEL

¡ABANDONADA!

Versión castellana

Dos tomos en 8.º, Ptas. 5

CHARLES MEROUVEL

Una noche de bodas

Versión castellana

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50

ELIE BERTHET

Las Catalumbas de París

Un tomo en 8.º con cubierta al cromo.—Ptas. 1

RISA

para todo el año 1892

CURIOSO ALMANAQUE

Un tomo en 8.º—Ptas. 1

Magníficas tapas ab planchas dauradas per encuadernar

La Esquella de la Torratxa

PREU: 1 PESSETA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Ginestar.*
 7. INTRÍNGULIS.—*Capota.*
 8. GEROGLÍFICH.—*Mestres y camaleóns viuhén del ayre.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Dos lo primera l' Elvira
 molt prim y molt rodonet,
 talment sembla un cantiret
 dels que venen á la fra.
 Quan la veig tot se 'm regira
 mes no li vaig al darrera
 que 'l qu' es per *hu-dos-tercera*
 francament gens no m' agrada
 per lo tuf de *tres-girada*
 que fa sa boca riallera.

Ara per ferli la mona
 y també alguna postura
quart-quart la seva hermosura
 s' hi pot ben passá una estona.
 L' altre any ab ella y la Pona
 qu' es sa cosina carnal,
 vam fer junts una *total*
 que ja 'ls dich que vá anar bé;
 sempre me 'n recordaré
 pues si 'm descuido hi prenh mal.

J. SALLEUTAG,

II

—¿Ahont vius are, Pauhet?
 —Al carré de *Hu dos-tercé*
hu-tres prop del de la *Tot*
 trenta quatre, pis primé.
 —¿Estás sol ó en companyia?
 —Are sol, pero tinch carta
 que 'm diu que vindrá aviat
 la *dos-tres Primera-quarta*;
 pero no se ahont dormira,
 puig no tinch sino un mal catre
 sense abrichs, sense llensols
 y sense *tercera-quatre*.

AGUILETA.

ENDAVINALLA

¿Me pots deixar designat
 lo que té 'l gat y no 'l gos,
 lo que té 'l gos y no 'l gat
 y lo que tenen tots dos?

QUIMET FIGUEROLA.

MUDANSA

Volia comprá un ninot
 pèl noy del senyor Marsal;
 pero al véur el tan *total*
 de comprá 'l no tingué tot.

J. ARAN Y GUYA.

TRENCA CLOSCAS

RAMON SOLER RAGÓ
 SALLENT

Formar ab aquesta lletras lo nom de tres pobla-
 cions de Catalunya.

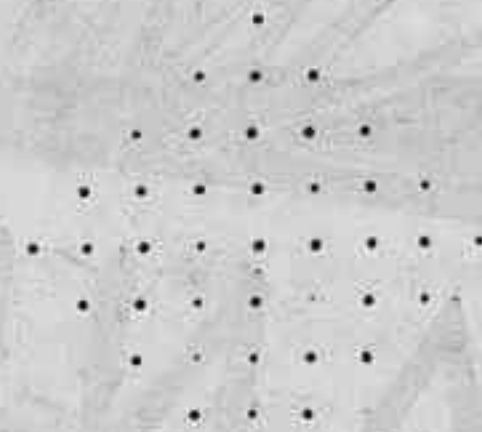
UN DE TARRASSA.

LOGOGRÍFICH NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—una població Estats dels Units.
 3 3 9 4 8 9 8 7.—moltas botigas ne tenen.
 4 7 8 9 3 3 7.—poble de Catalunya.
 9 6 5 3 5 2.—nom de dona.
 6 2 8 4 5.—nom de home.
 8 5 4 2.—nom de dona.
 4 5 2.—un parenliu.
 3 2.—nota musical.
 4.—consonant.

SICART MACÓ.

ROMBO

Sustituir los punts ab lletras, donant per resul-
 tat que llegidas vertical y horisontalment digan:
 1.ª ratlla. consonant.—2.ª pronom castellá en plu-
 ral.—3.ª objecte del billar.—4.ª ofici. 5.ª lo que hi
 há á Filipinas.—6.ª Cos facultatiu.—7.ª Corporació
 politica.—8.ª Desahogo poch fi.—9.ª Consonant.

XANIGOTS.

GEROGLÍFICH

L A

:

P

C R I I A

:

O c c e á

E D

L A

C c I I A

ARTURO CASADEMUNT.

DRAMA EN L' AIRE

—¡Ay senyor Corb, no 'm pessigui!
 ¡Perdónim, per mor de Deu!
 ¡Li juro que no sabia
 que aquest amatller fòs seu!..

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63